

Kultura i turystyka miejska

Główne wypowiedzi na warsztatach
z 13 listopada 2003 r. we Frankfurcie nad Odrą

*Kultura i turystyka miejska – Kooperacja na polsko-niemieckim obszarze granicznym
Wyzwania, możliwości i szanse
13.11.2003 r. we Frankfurcie nad Odrą*

Spis treści

Program spotkania

Główne wypowiedzi zebrane na podstawie referatów opracowanych przy pomocy programu power point:

Podstawy i wyniki pracy projektowej Instytutu Rozwoju Miast i Mieszkalnictwa (ISW)

Brunhild Greiser, kierownik projektów, ISW

Główne wypowiedzi I i II bloku warsztatów

Dr Ingo Klein, moderator warsztatów, Brandenburgski Instytut Turystyki

Jak dalej z „Forum miast granicznych“

Brunhild Greiser, kierownik projektów, ISW

Lista uczestników warsztatów

Z wybranych referatów i dalszych informacji na temat „Turystyki miejskiej” można korzystać po otwarciu strony internetowej Website www.forum-grenzstaedte.net - www.forum-miast-granicznych.net w II kwartale 2004 r.

Przystąpienie Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej 1 maja 2004 r. zwiększy możliwość wzajemnych kontaktów i wymiany poprzez granicę, co wpłynie na wzrost znaczenia regionalnej i ponadgranicznej kooperacji w dziedzinie kultury i turystyki miejskiej a tym samym na kształtowanie się i na wzrost znaczenia całego obszaru.

Konieczna jest intensyfikacja dialogu ponadgranicznej współpracy projektowej, by zrealizować szanse powstania konkretnych form kooperacji między miastami zachodniopolsko-wschodniobrandenburskiego obszaru granicznego.

Miasta tego regionu mają ponad 800-letnią wspólną historię. Istotnym potencjałem dla rozwoju turystyki miejskiej tego regionu to miejsca dziedzictwa kulturowego, zabytki historyczne, zespoły budowli historycznych, prawie całkowicie zachowane historyczne centra miast i wiele parków oraz ogrodów. Przez poświęcenie tego potencjału i wspólnie wprowadzenie go na rynek wzrośnie stopień popularności miast i zwiększone spektrum ofert.

Warsztaty mają na celu wzbudzenie świadomości odnośnie dziedzictwa kulturowego i wartości historyczno-zabytkowej budowli-świadectw leżących po obu stronach Odry i Nysy. W toku wymiany doświadczeń mają być przedyskutowane pytania:

- Jak przez ponadgraniczną kooperację rozwinąć zabytkowobudowlany i turystyczny potencjał i wspólnie wprowadzić go na rynek?
- Jaka z istniejących się regionalnych ofert mogłaby się stać koncepcyjną ideą przewodnią dla turystyki miejskiej?
- Jak wzmocnić tożsamość regionalną jak i lokalną oraz regionalną turystykę jako dziedzinę gospodarki?

Przedstawiciele miast mają wspólnie kształtować spojrzenie na istniejące problemy i rozwijać idee projektów by być umotywowani do zintegrowania się w dziedzinie turystyki w celu nawiązania interkomunalnych więzi.

Liczymy na Państwa aktywną współpracę, na Państwa idee i propozycje w warsztatach.

Miejsce imprezy BIC Technologiepark 1 Frankfurt nad Odrą - Markendorf

Dojazd od dworca tramwajem linii 4 w kierunku Frankfurt nad Odrą Markendorf przystanek „Technologiepark“

Organizator imprezy

Institut Rozwoju Miast i Mieszkalnictwa kraju związkowego Brandenburgia

Centrum krajowych urzędów publicznych
Müllroser Chaussee 48
15236 Frankfurt (Oder)
Telefon: (0049/335)560-2701
Telefax: (0049/335)560-2707
E-Mail: isw@isw.brandenburg.de
www.isw.brandenburg.de

Kultura i turystyka miejska

Kooperacja na polsko-niemieckim obszarze granicznym - Wyzwania, możliwości i szanse

Kultura i turystyka miejska - Kooperacja na polsko-niemieckim obszarze granicznym

Wyzwania, możliwości i szanse

podczas imprezy tłumaczenie symultaniczne

Moderacja

Dr Ingo Klein, Brandenburgski Instytut Turystyki, Bad Saarow

Program

9.00 **Zgłaszanie uczestników**

I. Blok **Potencjały lokalne i regionalne**

9.30 do 10.30

Powitanie

Jan Drews, dyrektor Instytutu ISW, Frankfurt n. O.

Powitanie

Dr Gerd Harms, pełnomocnik ds. współpracy z Polską i specjalnych międzynarodowych zadań, Poczdam

Wyzwania, możliwości i szanse ponadgranicznej współpracy w dziedzinie kultury i turystyki miejskiej

Prof. dr Uta Hengelhaupt, Uniwersytet Europejski Viadrina, Wydział Kulturoznawstwa, Frankfurt nad Odrą

Podstawy i osiągnięcia w pracy projektowej ISW

Brunhild Greiser, kierownik projektów w ISW

Pytania

II. Blok **Zaczątki kooperacji i idee projektów w turystyce miejskiej**

10.30 do 12.15

Wspólne cechy i różnice:

Struktury organizacyjne i przedstawiciele w dziedzinie turystyki po niemieckiej stronie

Raimund Jennert, Prezes Związku Turystycznego kraju związkowego Brandenburgia stow. zarej., Poczdam

Struktury organizacyjne i przedstawiciele w dziedzinie turystyki po polskiej stronie

Prof. dr hab. Andrzej Rapacz, Akademia Ekonomiczna im. Oskara Langego, Katedra Marketingu i Zarządzania Gospodarką Turystyczną Wrocław

Pytania

Potencjały, ich udostępnienie do kooperacji i wprowadzenie na rynek

Kostrzyn n. O./Küstrin 2010

Hartmut Röder, kierownik, Międzynarodowe Doradztwo Przedsiębiorców, Lokalizacja Przedsięwzięcia Sp. z o. o., Berlin

„Droga pielgrzymów“

Zbigniew Czarnuch, Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie „Educatio“ Pro Europa Viadrina, Witnica

Wymiana idei i dyskusja

12.15 do 13.15 **przerwa obiadowa**

13.15 do 15.15 **Kontynuowanie II. Bloku**

Strategie i koncepcje

Koncepcja rozwoju województwa Lubuskiego
Grzegorz Szalpak, wykładowca, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Instytut Turystyki i Rekreacji, Sulechów

Koncepcja marketingowa Wspólnoty Pracy „Miasta posiadające historyczne centra“
Andreas Lorenz, kierownik, Doradztwo Turystyczne Reppel & Lorenz, Berlin

Wymiana idei, dyskusja i podsumowanie

15.15 do 15.45 **przerwa na kawę**

III. Blok **Co dalej „Forum miast granicznych“?**

15.45 do 16.30

Dalsze postępowanie
ISW

Prezentacja strony internetowej
ISW

Uwagi końcowe i perspektywy
Rita Werneke, kierownik Referatu ds. Polityki Rozwoju Miast, Ministerstwo Rozwoju Miast, Mieszkalnictwa i Transportu (MSWV), Jan Drews, dyrektor Instytutu, ISW

ok. 16.30 **Koniec imprezy**

Podłoże i treść projektu

Podłoże

- niemożliwe rozwiązanie aspektów rozwoju miast na szczeblu lokalnym
- podejście do dóbr kultury prowadzi do podobnych pytań
- niezbędne integratywne i ponadlokalne zaczątki strategii
- rozszerzenie komunikacji

Podłoże i treść projektu

Treść

- ujęcie potencjałów kultury, potencjałów budowlanych i turystycznych
- sondaże nt. transgranicznej działalności i inicjatyw
- analiza godnych przejęcia przykładów z innych obszarów granicznych (best practise)

Raport ISW - Praca projektowa

1. ISW – Badany obszar

- miasta na polsko-niemieckim obszarze granicznym
- miasta pełniące szczególne funkcje

2. 22 miast zachodniej Polski - wschodniej Brandenburgii

- potencjały budowli kulturowych i potencjały turystyczne

3. Zaczątki współpracy

4. Nowe drogi w dziedzinie turystyki kulturowej i turystyki miejskiej

Obszar badany przez ISW

niemiecka strona

Uckermark
 Barnim
 Märkisch-Oderland
 Oder-Spree
 Spree-Neiße
 Frankfurt nad Odrą
 Cottbus

polska strona

województwo Lubuskie
 część województwa
 Zachodniopomorskiego

Miasta na obszarze granicznym

w sumie 91 miast

niemiecka strona polska strona

2 50 tys. do przeszło 2
100 tys. mieszk.

22 20 tys. do 28
5 tys. mieszk.

15 poniżej 5 tys. mieszk. 22

Miasta na obszarze granicznym

22 miasta

niemiecka strona

Prenzlau
Schwedt / Oder
Eberswalde
Seelow
Frankfurt n. O.
Beeskow
Eisenhüttenstadt
Guben
Cottbus
Forst / Lausitz
Spremberg

polska strona

Gryfino
Myślibórz
Gorzów Wlkp.
Kostrzyn nad Odrą
Słubice
Sulęcín
Krosno Odrzańskie
Gubin
Zielona Góra
Żary
Żagań

Miasta pełniące szczególne funkcje

niemiecka strona

- ośrodek nadrzędny
- ośrodek średni/ pełniący część funkcji ośrodka nadrzędnego
- ośrodek średni
- ośrodek podstawowy/ pełniący część funkcji ośrodka średniego

polska strona

- regionalny ośrodek, o znaczeniu krajowym
- ośrodek o znaczeniu subregionalnym
- ośrodek regionalny
- ośrodek o znaczeniu podregionalnym

Potencjały budowli kulturowych i potencjały turystyczne w 22 miastach

Historyczne centra miast

- budowle sakralne
- zamki, pałace, dwory
- ratusze i place rynkowe
- urządzenia warowne
- placówki kultury
- placówki sportowe i rekreacyjne
- parki i zieleńce
- handel detaliczny
- ścieżki rowerowe

Potencjały budowli kulturowych i potencjały turystyczne w 22 miastach

Historyczne centra miast

budowle sakralne

zamki, pałace, dwory

ratusze i place rynkowe

urządzenia warowne

placówki kultury

placówki sportowe i rekreacyjne

parki i zieleńce

handel detaliczny

ścieżki rowerowe

Potencjały budowli kulturowych i potencjały turystyczne w 22 miastach

historyczne centra miast

budowle sakralne

zamki, pałace, dwory

ratusze i place rynkowe

urządzenia warowne

placówki kultury

placówki sportowe i rekreacyjne

parki i zieleńce

handel detaliczny

ścieżki rowerowe

Potencjały budowli kulturowych i potencjały turystyczne w 22 miastach

historyczne centra miast

budowle sakralne

zamki, pałace, dwory

ratusze i place rynkowe

urządzenia warowne

placówki kultury

placówki sportowe i rekreacyjne

parki i zieleńce

handel detaliczny

ścieżki rowerowe

Potencjały budowli kulturowych i potencjały turystyczne w 22 miastach

historyczne centra miast

budowle sakralne

zamki, pałace, dwory

ratusze i place rynkowe

urządzenia warowne

placówki kultury

placówki sportowe i rekreacyjne

parki i zieleńce

handel detaliczny

ścieżki rowerowe

Potencjały budowli kulturowych i potencjały turystyczne w 22 miastach

historyczne centra miast

budowle sakralne

zamki, pałace, dwory

ratusze i place rynkowe

urządzenia warowne

placówki kultury

placówki sportowe i rekreacyjne

parki i zieleńce

handel detaliczny

ścieżki rowerowe

Potencjały budowli kulturowych i potencjały turystyczne w 22 miastach

historyczne centrum miasta

budowle sakralne

zamki, pałace, dwory

ratusze i place rynkowe

urządzenia warowne

placówki kultury

placówki sportowe i rekreacyjne

parki i zieleńce

handel detaliczny

ścieżki rowerowe

Potencjały budowli kulturowych i potencjały turystyczne w 22 miastach

historyczne centra miast
budowle sakralne
zamki, pałace, dwory
ratusze i place rynkowe
urządzenia warowne
placówki kultury
placówki sportowe i rekreacyjne
parki i zieleńce
handel detaliczny
ścieżki rowerowe

Potencjały budowli kulturowych i potencjały turystyczne w 22 miastach

historyczne centra miast

budowle sakralne

zamki, pałace, dwory

ratusze i place rynkowe

urządzenia warowne

placówki kultury

placówki kultury i rekreacji

parki i zieleńce

handel detaliczny

ścieżki rowerowe

Potencjały budowni kulturowych i potencjały turystyczne w 22 miastach

historyczne centra miast
 budowle sakralne
 zamki, pałace, dwory
 ratusze i place rynkowe
 urządzenia warowne
 placówki kultury
 placówki kultury i rekreacji
 parki i zieleńce
 handel detaliczny
 ścieżki rowerowe

Potencjały budowy kulturowych i potencjały turystyczne w 22 miastach

Potencjały turystyczne w wybranych miastach granicznych

Budowle sakralne

- Kościół
- Klasztor
- Pozostałe

Młyny historyczne

- Młyn

Fortyfikacje

- ★ Mury obronne
- ★ Bunkry i twierdze

Placówki kultury

- ▲ Muzeum/galeria
- ▲ Sztuka/literatura/muzyka

Zieleńce

- Ogród
- Park

Zamki warowne, palace i dwory

- Zamki/urządzenie warowne
- Zamek/dwór/palac
- Dwór/dworek/leśniczówka

Kultura żydowska i emigranci

- ▲ Synagoga
- ▲ Cmentarz
- ▲ Pozostałe
- ▲ Emigranci/hugenoci

Mistrzowie budowlani/architekci

- Pückler
- Lenné
- Schinkel
- Wachsamann
- Ryckwaert

Poeci/pisarze

- Fontane
- Benn

Potencjały budowli kulturowych i potencjały turystyczne w 22 miastach

ukryte potencjały

Problem:

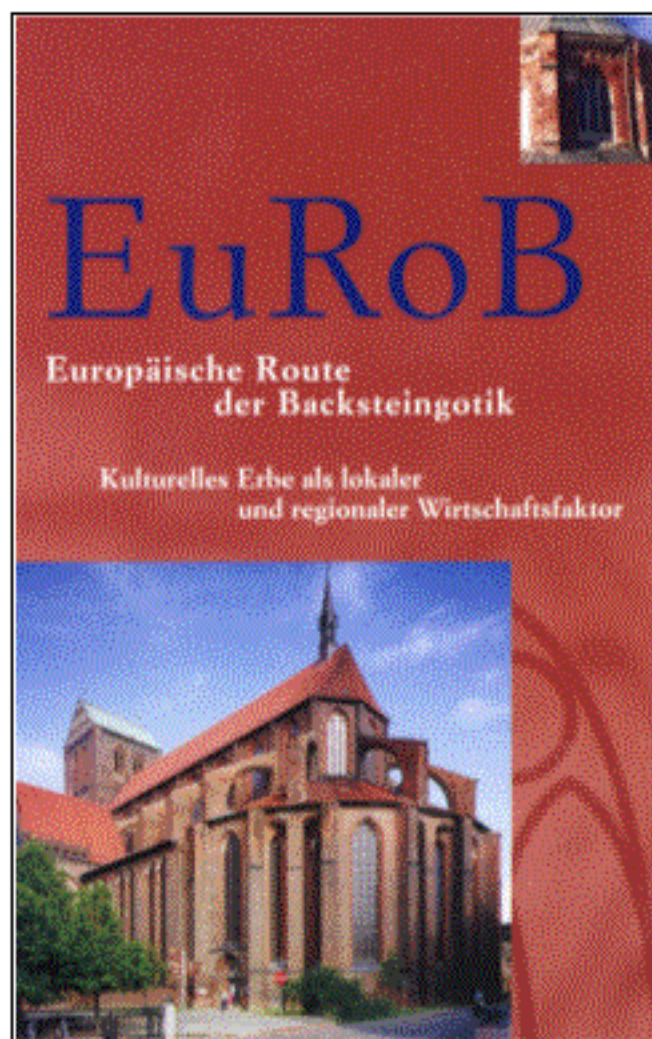
- stan budowlany
- brak koncepcji wykorzystania
- środki finansowe

Zaczątki współpracy

Współpraca w dziedzinie turystyki miejskiej

- brak zaczątków współpracy
- przykładowe zaczątki w miastach podzielonych, miastach i euroregionach
- brakuje wspólnej „platformy“
- wiele działających w regionie

Nowe drogi turystyki kulturowej i miejskiej

EuRoB

- partnerzy:
27 miast, powiaty ziemskie, związki turystyczne z 7 krajów
- idea: rozwój tematycznych dróg
- cel:
promowanie turystyki kulturowej i miejskiej
- osiągnięcie:
możliwości rezerwacji produktu turystycznego

Nowe drogi turystyki kulturowej i miejskiej

EUROGA 2002+

- partnerzy:
33 miasta niemieckie i gminy oraz 31 miast holenderskich
- myśl przewodnia:
„o nowym podejściu do kultury i krajobrazu, przyrody i techniki“
- cel:
wprowadzenie pojedynczych projektów na rynek regionalny
- osiągnięcie:
120 projektów odczuwalnych na 8 tematycznych drogach

Ponadgraniczna współpraca jako szansa

punkty wyjścia dla współpracy

- wspólność
- problemy
- konsternacja

współpraca

- uregulowana przez porozumienie
- organizowana i koordynowana przez biuro
- wspierana z funduszy krajowych i UE

Ponadgraniczna współpraca jako szansa – porównywalne potencjały

niemiecka strona

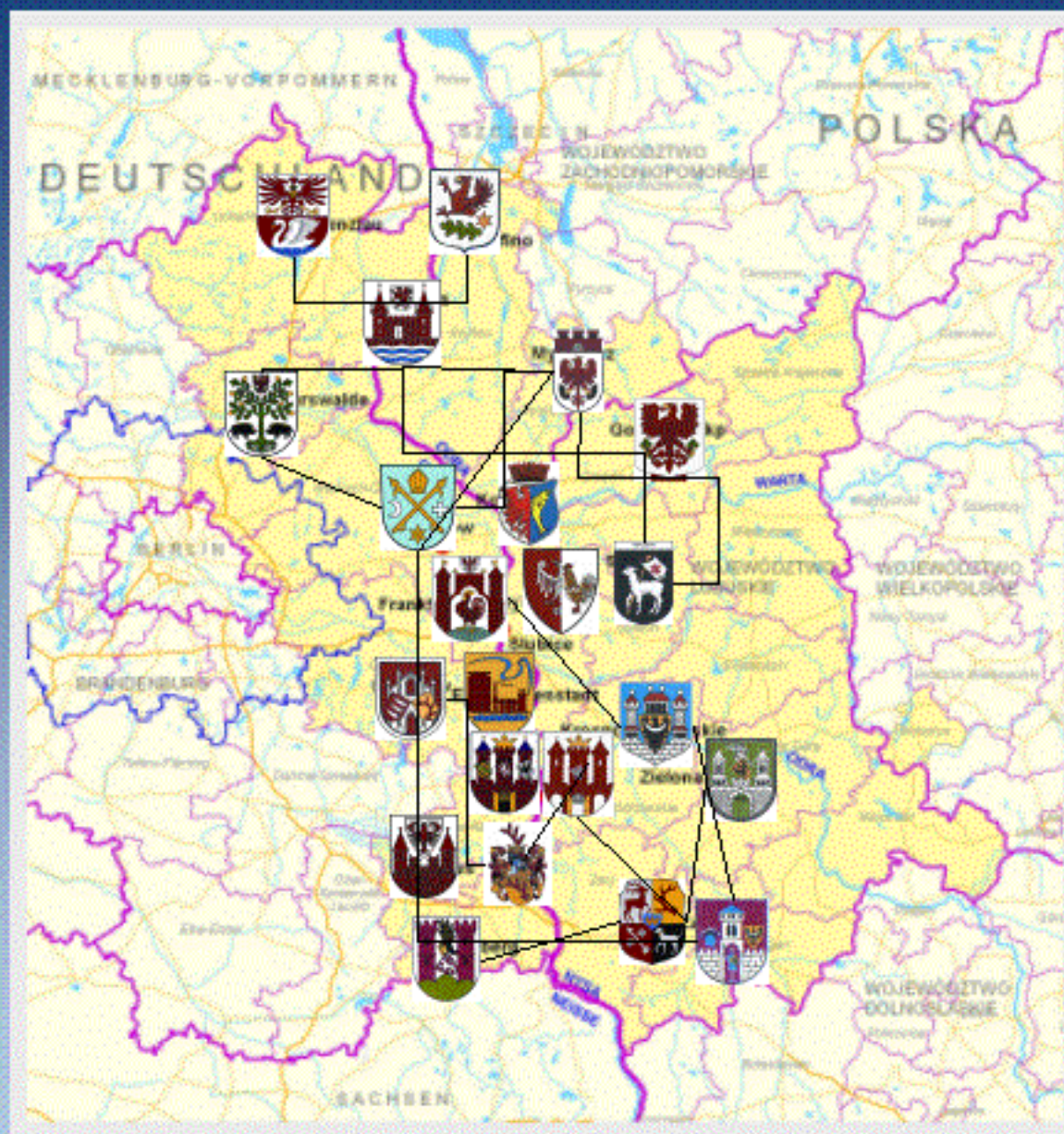

polska strona

Ponadgraniczna współpraca jako szansa

pozytywne efekty

- „wzbudzenie świadomości“
- wzmocnianie integracji
- profilowanie na zewnątrz i stabilizacja wewnątrz
- ponadgraniczny marketing
- wkład na rzecz wzmocnienia turystyki jako dziedziny gospodarki

Główne wypowiedzi I i II bloku warsztatów

- Potencjały lokalne i regionalne
- Zaczątki współpracy i idee projektów

Potencjały lokalne i regionalne – Kluczowe wypowiedzi

- **Pan Drews:** celem jest zinstytucjonalizowana współpraca w dziedzinie turystyki

Wzorowa transgraniczna współpraca

- **Pan dr Harms:** historyczna data 01.05.2004 r. dla regionu, miasta punktami realizującymi turystykę – wspólna koncepcja może pomóc

Wyciągnięcie korzyści z położenia granicznego

Nowe: Równoległe wnioski o wspieranie z funduszy Interreg

Zintegrowanie miast z regionem

Potencjały lokalne i regionalne – Kluczowe wypowiedzi

- **Pani prof. Hengelhaupt:** kultura ważnym czynnikiem lokalizacji dla mieszkańców i inwestorów

Współistnienie przeszłości, teraźniejszości i przyszłości

„Patrzeć na region – nie na wieżę kościelną!“

Wyzwanie: przekazywanie skomplikowanej historii

Identyfikacja ludności z regionem stanowi część regionalnego marketingu

Potencjały lokalne i regionalne – Kluczowe wypowiedzi

- **Pani Greiser:** bogate dziedzictwo kulturowe, budowle zabytkowe, historyczne centra miast są drogocennym kapitałem dla turystyki miejskiej

Podejście do dziedzictwa kulturowego prowadzi do podobnych pytań i wyzwań po obu stronach granicy

Ograniczony jest jeszcze dotychczas wpływ zachodniopolskiego i wschodniobrandenburskiego obszaru granicznego – Niewykorzystane są częściowo potencjały, brak koncepcji wykorzystania

Brakuje dotychczas transgranicznej współpracy w dziedzinie kultury i turystyki miejskiej

Niezbędne są interkomunalna współpraca, strategie dla całego regionu i wspólne wprowadzenie potencjałów na rynek

Zaczątki współpracy i idee projektów – Kluczowe wypowiedzi

- **Pan Jennert:** kompleksowe struktury organizacyjne na szczeblu federalnym, krajowym, regionalnym i lokalnym

Zadania TMB Tourismus Marketing Brandenburg Sp z o. O.

13 obszarów turystycznych – znany jest naprawdę tylko Spreewald + Poczdam

Wewnętrzne i zewnętrzne problemy komunikacji

PEG: niestety nie poprawiliśmy tego, na co możemy wpłynąć: np. uprzejmość + usługi

Akademia Turystyki Brandenburgii: gwarantem jakości

Finanse: marketing turystyczny nie jest usługą obowiązkową gmin, co stanowi problem

Zaczątki współpracy i idee projektów – Kluczowe wypowiedzi

- **Pan prof. Rapacz:** Polska Organizacja Turystyczna posiada 11 przedstawicielstw, m. in. w Berlinie

Od 2002 r. istnieją nowe regionalne organizacje turystyczne, pierwsza z nich we Wrocławiu

Nowe są również lokalne organizacje – dotychczas 22 organizacje

Członkowie: gminy, związki – obecnie możliwa jest integracja wszystkich uczestników – niezbędna jest stały personel

W euroregionach funkcjonuje już transgraniczna współpraca

Zaczątki współpracy i idee projektów – Kluczowe wypowiedzi

- **Pan Röder:** potencjały Küstrin/Kostrzyna

Zapaść po niemieckiej stronie – dynamika rozwojowa po polskiej stronie Odry

Jak ukształtować te powiązania? – Do tej pory brak infrastruktury turystycznej, są jednak inwestorzy zainteresowani Wyspą Odrzańską.

Strategia obejmująca 5 wspólnych projektów: starówka, uzbrojenie, twierdza, turystyczny znak, sieć

Grono inicjatywy realizujące strategię
Cel: działający sprawnie podmiot

- **Pan Schulz:** burmistrz Seelow, dla regionu to nowe szanse rozwoju, Seelow pragnie zostać partnerem

Zaczątki współpracy i idee projektów – Kluczowe wypowiedzi

- **Herr Czarnuch:** Educatio - idea drogi pielgrzymów
Wzmocnienie uczucia do ojczyzny i poznania zjednoczonej Europy
Do tego należy historia religii, charakteryzująca się konfliktami
Bogate historyczne dziedzictwo dróg pielgrzymów
Niezbędna ochrona wspólnych dóbr kulturowych
Kształtowanie dróg pielgrzymów jako produkt turystyczny
- **Pan Teichert:** Ziemia Lubuska – Europejski krajobraz roku 2003/04 –
Projekt Interreg: rozwój 12 tras turystycznych – rowerowych + wodnych

Zaczątki współpracy i idee projektów – Kluczowe wypowiedzi

- **Pan Szalpak:** doniosłe znaczenie koncepcji rozwoju turystyki województwa Lubuskiego

Koncepcje/strategie na szczeblu regionalnym ważne dla przyszłości turystyki

Tworzyć produkty krótkotrwałych podróży, turystyki tranzytowej

Udział: 15% turystyka miejska, 19% turystyka regionalna

Propozycja: rozwój dróg turystyki historycznej – osobistości, budowle i in.

Zadania: ująć potencjały, wewnętrzny marketing, produkty, infrastrukturę, marketing

Zaczątki współpracy i idee projektów – Kluczowe wypowiedzi

- **Pan Lorenz:** Kooperacja grupy roboczej 29 miast posiadających centra historyczne

Rewaloryzacja nie wystarczy, by przyciągnąć turystów.

Chodzi o jakość w dziedzinie turystyki miejskiej: zebrano dobre doświadczenia w dziedzinie patronujących projektom i indywidualnych koncepcji działania

Znalezienie partnerów wprowadzających na rynek – stało się tematem związku

Co dalej z „Forum miast granicznych“?

Co zrealizowaliśmy dotychczas?

- Opis obszaru badanego i zebrany materiał
- Rozmowy w 22 miastach nt. istniejących problemów
- Poznanie i opracowanie wspólnych zadań
- Polityczna identyfikacja na wstępnej imprezie we wrześniu 2002 r.
- Wyznaczenie osób kontaktowych w miastach przez burmistrzów

Osiągnięcia tej pracy

- Dwujęzyczny materiał podstawowy
- Jak: tematyczne ponadgraniczne mapy, dane, fakty, porównania
- Dwujęzyczna dokumentacja imprezy
- Opracowanie dwujęzycznej strony internetowej

Co pragniemy osiągnąć w przyszłym roku?

- Wspierać dalej fachową pracę ponadgraniczną współpracę miast na obszarze granicznym
- „Podwyższyć jakość“ rozpoczętej pracy sieci miast
- Cel: Deklaracja intencji wzgl. porozumienie w sprawie ponadgranicznej współpracy między miastami
- Podstawa do wniosku o wspieranie przy uwzględnieniu nowych warunków

Uczestnicy warsztatów 13.11.2003 r.

*Kultura i turystyka miejska - Kooperacja na polsko-niemieckim obszarze granicznym
Wyzwania, możliwości i szanse*

Name / Vorname	Institution / Adresse	Funktion	Telefon
Nazwisko / imię	Instytucja / adres	Funkcja	telefon
Balkow, Sandy	ASG Spremberg Muskauer Str. 96 03130 Spremberg		03563 / 347 271
Bombosch, Frederik	HU Berlin		030 / 2593 3964
Brandt, Kathrin	Europaministerium Brandenburg, Potsdam		0331 / 866 3383
Brzeziński, Ireneusz	Stadtverwaltung in Żary/ Urząd Miejski w Żarach 68-200 Żary Rynek 1-5	Abteilungsleiter/ Naczelnik wydziału	004868 / 363 43 00
Büttner, Christiane	Ernst Basler + Partner Tuchmacherstr. 47 14482 Potsdam		0331 / 74 759-0
Chinalski, Andrzej	Stadt- und Gemeindeverwaltung in Krosno Odrz./ UMiG Krosno Odrz.	Bürgermeister/ Burmistrz	
Czarnuch , Zbigniew	Polnisch-deutsche Gesellschaft Educatio Pro Europa Viadrina/ Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie "Educatio" Pro Eur. Viadrina 66-460 Witnica ul. Rybacka 6	Zastępca Stellvertreter	095 / 751 50 18
Dolacińska, Wioletta	Stadt- und Gemeindeverwaltung in Myślibórz/ Urząd Miasta i Gminy w Myśliborzu 74-300 ul. Rynek 1	Unterinspektor/ Podinspektor	095 / 747 91 63
Döbler, Dr. Heinz	Tourismusverein Frankfurt (O.) Karl-Marx-Str. 8 a 15230 Frankfurt (Oder)	Vorsitzender	0335 / 32 40 23
Drews, Jan	Institut für Stadtentwicklung u. Wohnen des Landes Bbg. Müllroser Chaussee 48 15236 Frankfurt (Oder)	Institutsleiter	0335 / 560 2700
Frinken, Matthias	Plankontor GmbH Präsidentenstr. 21 16816 Neuruppin		03391 / 45 81 80
Gerlach, Ulf	Stadt Eberswalde Stadtplanungsamt	Leiter	03334 / 64 61 0
Greiser, Brunhild	Institut für Stadtentwicklung u. Wohnen des Landes Bbg. Müllroser Chaussee 48 15236 Frankfurt (Oder)	Wissenschaftliche Mitarbeiterin	0335 / 560 2713
Harms, Gerd	Staatskanzlei des Landes Brandenburg Heinrich-Mann-Allee 107 14473 Potsdam		0331 / 866 0
Hartmann, Dr. Walter	MW Heinrich-Mann-Allee 107 14473 Potsdam	Referent	0331 / 866 1667
Hellert, Christine	Messe u. Veranstaltungen GmbH	Marketing	
Hempel, Hans-Jürgen	Büro PFF Oranienplatz 5 10999 Berlin	Stadtplaner	030 / 614 10 71
Hengelhaupt, Uta	Europa-Universität Viadrina Große Scharnstr. 59 15230 Frankfurt (Oder)		0335 / 5534 16 417
Höppe, Detlef	MSWV Henning-von-Tresckow-Str. 2-8 14467 Potsdam	Referent	0331 / 866 8142

Name / Vorname	Institution / Adresse	Funktion	Telefon
Nazwisko / imię	Instytucja / adres	Funkcja	telefon
Jakubik, Maria	Stadt- und Gemeindeverwaltung in Gryfino/ Urząd Miasta i Gminy w Gryfinie 74-100 Gryfino ul. 1 Maja 16		048 091 / 416 90 79
Janke, Petra	Tourismusverein Frankfurt (O.) Karl-Marx-Str. 8 a 15230 Frankfurt (Oder)	Vorstandsmitglied	0335 / 34 40 23
Jennert, Raimund	LTU Brandenburg Schlaatzweg 1 14473 Potsdam	Geschäftsführer	0331 / 275 28 20
Karg, Przemysław	Stadtverwaltung in Słubice/ Urząd Miasta w Słubicach 69-100 Słubice ul. Akademicka 1		095 / 7 58 36 71
Kleemann, Birte	Euroregion Pro Europa Viadrina Holzmarkt 7 15230 Frankfurt (Oder)		0335 / 665 940
Klein, Ingo	BIT		030 / 48 111 79
Knopf, Fred	MLUR, Gemeinsame Landes- planungsabteilung Müllroser Chaussee 50 15236 Frankfurt (Oder)		0335 / 560 3113
Kaiser, Henryk		Dolmetscher	
Kopciał, Jolanta	Stadtverwaltung in Zielona Góra/ Urząd Miejski 65-424 Zielona Góra ul. Podgórna 22	Inspektor	068 / 32 92 253
Kristen, Dr. Ernst	Amt Lebus Straße der Freiheit 1 15326 Lebus	Amtsleiter	033604 / 445 64
Kuenzer, Christian	MSWV Henning-von-Tresckow-Str. 2-8 14467 Potsdam	Referent	0331 / 866 8121
Lenz, Karoline	BTE Tourismus-Management Regionalentwicklung		030 / 32 79 31-0
Lorenz	Reppel + Lorenz Tempelhofer Ufer 23/24 10963 Berlin	Geschäftsführer	
Ludwiniak, Leszek	Stadt- und Gemeindeverwaltung in Gryfino/ Urząd Miasta i Gminy w Gryfinie 74-100 Gryfino ul. 1 Maja 16	Inspektor	004891 / 416 37 80
Malachowska-Coqui, Izabela	Coqui Malachowska-Coqui Deutsch-polnisches Büro Ahornstr. 6 12163 Berlin	Landschaftsarchitektin	030 / 797 478 82
Müller, Udo	Regionalmanagement Oderland-Spree Im Technologiepark 1 15236 Frankfurt (Oder)		0335 / 557 1315
Nitschka, Anna	Stadtverwaltung in Zielona Góra/ Urząd Miejski Zielona Góra 65-424 Zielona Góra ul. Podgórna 22	Inspektor	068 / 32 92 245

Name / Vorname	Institution / Adresse	Funktion	Telefon
Nazwisko / imię	Instytucja / adres	Funkcja	telefon
Noppe, Roswitha	Stadtverwaltung Frankfurt (Oder) Goepelstr. 38 15234 Frankfurt (Oder)	Stadtmarketing Tourismus	0335 / 552 6023
Pflugbeil, Dr. Wolfgang	RPG Uckermark-Barnim Coppistr.1 e 16227 Eberswalde	Leiter der Planungsstelle	03334 / 207 200
Pogorzelec, Roman	Stadt- und Gemeindeverwaltung in Żary/ Urząd Miasta i Gminy w Żarach 68-200 Żary Rynek 1-5	Bürgermeister/ Burmistrz	
Przybyłowicz, Lidia	Stadtverwaltung in Gorzów Wlkp. Urząd Miasta w Gorzowie Wlkp. 66-400 Gorzów Wlkp. ul. Sikorskiego 3	Abteilungsleiter Naczelnik Wydziału	95 / 727 98 39
Rätzel, Peter	Institut für Stadtentwicklung u. Wohnen des Landes Bbg. Müllroser Chaussee 48 15236 Frankfurt (Oder)	Wissenschaftlicher Mitarbeiter	0335 / 560 2715
Rapacz, Andrzej	Wirtschaftsuniversität Oskar Lange in Wrocław, Abt. f. z. r. Regionalwirtschaft und Tourismus/ Akademia Ekonomiczna im. Oskara Langego we Wrocławiu Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze 58-500 Jelenia Góra ul. Nowowiejska 3	Lehrstuhlleiter	075 / 76 76 231
Röder, Hartmut	GKU Standortentwicklung GmbH Albertinenstr. 1 13086 Berlin		030 / 92 372 1-0
Röhner, Anna-Halina	Institut für Stadtentwicklung u. Wohnen des Landes Bbg. Müllroser Chaussee 48 15236 Frankfurt (Oder)	Sachbearbeiterin	0335 / 560 2722
Roß, Regina	KOMET Stadtmarketing		030 / 590 099 635
Rump, Wolfgang	Regionale Planungsstelle Oderland-Spree Fürstenwalder Str. 10 15848 Beeskow	Regionalplaner	03366 / 3393 14
Rusterberg, Heidi	Büro PFE Oranienplatz 5 10999 Berlin		030 / 614 1071
Rygiel, Piotr	Stadt- und Gemeindeverwaltung in Myślibórz/ Urząd Miasta i Gminy w Myśliborzu 74-300 ul. Rynek 1	Inspektor	095 / 7 47 91 83
Schild, Annette	Stadt Forst Promenade 9 03149 Forst (Laus.)		03562 / 989 243
Schultz, Christine	Institut für Stadtentwicklung u. Wohnen des Landes Bbg. Müllroser Chaussee 48 15236 Frankfurt (Oder)	Sachbearbeiterin	0335 / 560 2726

Name / Vorname	Institution / Adresse	Funktion	Telefon
Nazwisko / imię	Instytucja / adres	Funkcja	telefon
Schulz, Udo	Kreisstadt Seelow Küstriner Str. 61 15306 Seelow	Bürgermeister	03346 / 80 21 11
Skalba, Ryszard	Stadtverwaltung in Kostrzyn O./ Urząd Miasta Kostrzyn n. O. 66-470 Kostrzyn n. O. ul. Kopernika 1	Abteilungsleiter Public relations/ Kierownik Wydziału public relations	0048 / 95 / 727 8123
Skwarek, Wojciech	Stadtverwaltung in Słubice/ Urząd Miasta w Słubicach 69-100 Słubice ul. Akademicka 1	Leiter des Büros für Europäische Integration/ Kierownik Biura Integracji Europejskiej	095 / 7 58 36 71
Stadler, Petra	Kreistadt Seelow Küstriner Str. 61 15306 Seelow	Mitarbeiterin für J.K.Sp.T.	03346 / 80 21 71
Szacoń, Alicja	Stadt- und Gemeindeverwaltung in Gryfino/ Urząd Miasta i Gminy w Gryfinie 74-100 Gryfino ul. 1 Maja 16		091 / 416 80 79
Szalpuk, Grzegorz	Staatliche Berufshochschule in Sulechów, Institut für Tourismus und Erholung/ Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie, Instytut Turystyki i Rekreacji	Lektor	0691-515 004
Szalpuk, Joanna	Agentur für Regionalentwicklung in Zielona Góra/ Agencja Rozwoju Regionalnego w Zielonej Górze 65-001 Zielona Góra ul. Chopina 14	Projektleiter Kierownik projektów	068 / 3 27 05 04
Szehelt, Marton	Europa Universität Viadrina Große Scharnstr. 59 15230 Frankfurt (O.)		
Teichert, Burkhard	Naturfreunde Landesverband Brandenburg e. V.	Landesvorsitzender	93361 / 37 65 77
Tichonow, Norman	Europa-Universität Viadrina Große Scharnstr. 59 15230 Frankfurt (O.)		
Tretner, Heidrun	LK MOL Wirtschaftsamt	Sachbearbeiterin	03346 / 85 02 30
Urbanowski, Stanisław	Stadt- und Gemeindeverwaltung in Myślibórz/ Urząd Miasta i Gminy w Myśliborzu 74-300 ul. Rynek 1	Leiter/ Kierownik	095 / 747 20 64
Węgrzyn-Przybylska, Aleksandra	Stadt- und Gemeindeverwaltung in Krosno Odrz./ Urząd Miasta i Gminy w Krośnie Odrz. 66-600 Krosno Odrz. ul. Parkowa 1	Stadtarchitekt/ Architekt miejski	68 / 383 50 80 - 319
Werneke, Rita	MSWV Henning-von-Tresckow-Str. 2-8 14467 Potsdam	Referatsleiterin	0331 / 866 8120
Woźniak, Stanisław	Stadtverwaltung in Gorzów Wlkp./ Urząd Miejski w Gorzowie Wlkp. 66-400 Gorzów Wlkp. ul. Sikorskiego 3-4	Leiter der Abt. für Sport und Tourismus Naczelnik Wydziału Sportu i Turystyki	095 / 7 21 67 58